

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1731.

z Włoch.

z Rzymu d. 3. Mart. W przeszłą sobotę Kárdynał *Imperiali* długą u Oycá S. miał audyencyą, w jakimby interessie, dociec nie można. Tegoż dnia w przytomności Kárdynała *Banchieri* Sekretarza *Status*, odprawiła się z siedmiu Kárdynałów złożoną Kongregacyą, powiadając, że w teyże samey konferowano negocyacyi. IMć X. Biskup *de Targa* Brat Kárdynała *Coscia*, udał się w tych dniach do Kwirynału na Konferencyą z Kárdynałem *Corfini*, nie wiedząc jednak, czyli był do audyencyi *Beatissimi* przypuszczony. Na jutrze, iako w trzecią Niedzielę Kwadragesymálną *S. Collegium*, bez prezencyi Oycá S. było na Nabożeństwie, przez IMć X. *Giordani* odprawionym, przytomne. *Beatissimus* kázednu z domowych swoich dożywotnie roczney pensyi ná 70. tálerow podawał asygnacye; konferował także wakującą *Possata* IMć X. *Chigbi-Montoni* Kánoná IMć X. d' *Abbatis* z klauzulą, aby z nicy IMć P. *Belli* Kráyczennu swemu po 50. tálerow co rok wypłacał,

pozwolił prócz tego, Kárdynałowi *Barbryniemu* uczynić cessyą Opáctwa *de Subiaco*, in favorem IMć X. *Prospera Colonna* młodszego. Zawczoray Prezydent Angielski miał u Oycá S., nád z godziny trwającą audyencyą, y ztąd wnosząc, że w interessie wielkiej importancyi bydz musiála. Tegoż dnia Kongregacyą *S. Collegij*, w przytomności tegoż Oycá S., iako *supponitur*, respektom interessu Fráncuzkiego, odprawiono.

z Hiszpánii.

z Sewilij d. 25. Febr. W tym tygodniu Infantká *Donna Máryá Theresia* bardzo zeschabiała była, iest jednak nádziciá, że teraz do pierwszego przydzie zdrowiá. IMć Pán *Markwis de St. Croix*, bywszy Poslem Pełnomocnym na Kongressie Soissonsckim, zawczoray tu przyicchał, który przy oddawaniu swoity Krolestwu Ich Mćciom uniżoności, bardzo łaskawie był przyięty. Kuryerowie z Paryża, Wiedniá, Rzymu y Pármu codziennie tu przybiegwiáją, z których ostatni tę przyniosł wiadomość, iż Xżná Icy Mć *Parmy* wdowá nie iest (iako przed-

przedtym udawano) *in graviditate*, a-
 le się tylko o to stara, aby się mogła
 iako náyprzedej z dwemi ruchomościami
 do Xiążęcia IMci *de Mondena* iako Oy-
 cę swego przenieść; więc po przybyciu
 tegoż kuryerá zaraz w przytomności
 Krolá IMci było *Consilium*, po którym
 umyślnego do Xiążęcia *de Liria*, w Wie-
 dniu będącego, wysłano z intymacyą,
 żeby z tamtąd bez odwłoki powrócił.
 Wczoráy za ordynáncem Krolewskim
 50. tysięcy *livrow* do tránszementu,
 blisko Gibráltaru wystawionego, ordy-
 nowáno, *cum adjuncto*, aby nie tylko to,
 co przez ostatnie wylanie morzá zruy-
 nowáne było, repárowáli, ale też robo-
 tę około niego zaczęli, w przyszłym
 Mieściu Kwietniu zakończyli y do
 perfekcyi przywidli. Pod czas ostatniey
 nawálności y wichrow pokázalo się po
 różnych Krolestwach naszego Portách, kil-
 kudziest Aligierskich rozbojników, w kto-
 rąby się stronę teraz obroćili, nie slychác.
 Ostatnie listy z Miasta *Panama* w Ame-
 ryce *in Terra firma* leżącego, tę żało-
 sną donoszą nowinę, że przeszłego Mie-
 ściu *Novembris* Prowincyá *de Chili*, przez
 trzęsienie ziemi ná 27. godzin trwają-
 ce, wcale jest zruynowana, po którym,
 morze támczne tak się z brzegow po-
 wylewało, że Miasto główne *S. Iago* zu-
 pełnie *inundawit*, á w Mieście *de la Con-
 ception* nazwanym, tak się wysoko po-
 dniosło, że wieży Kościelney ledwo wi-
 dác było. W tey *inundacyi* nie tylko
 ná 8. Millionow ludzi, ale też wiele bo-
 gactw pograżono y cáta Prowincyá przez
 to zatopioná. To Ziemstwo *Chili* w ro-
 ku 1535. od naszych znaleziono y
 ztamtąd nie máło pożytku do tych czas
 miáno; było by zátym wielkie szczę-
 ście, gdyby się morze pod czas láta *ad
 suos limites* powrócić chciáło (co się
 nie raz ná różnych mieyscach tego kráiu
 działo aby kupcy nasi złoto y srebro,
 tam pozostać, rekuperować mogli.

z Francyi.

z *Wersalu* d. 13. *Mart.* Oboie Kro-
 lestwo IchMć wczerstwym zostáiąc zdro-
 wiu, przy terázniejszy zapaść innych
 nie miewáią dywertymentow, proez ko-
 medy Włoskich y Fráncuzkich, które
alternatim codzién bywáią, po których
 Krol IMć inny czas nábozeństwu y rá-
 dom dobrá pospolitego konsekrue. Kro-
 lowá IeyMć zaś przez cały prawie post
 dwa razy w tydzień wszytek swoy froncy-
 mer do gábinetu wokowác y támcz
 exorty slychác każe, po ktorey ubogini
 szczodre iásmuśny rozdáie. We Szrodę
 po Wielkiynocy Krol IMć zwyczajną
 co rok odprawowác do *Rambouillet* zwy-
 kłą podróżą zaczęnie, dla tego inż dáno
 ordynáns, aby się ekwipáz Iego támcz w
 Wigiliá Páchalną ruszył. IegoMć Pan
Sebestedt Posel extraordynáryiny Kro-
 lá IMci Duńkiego w przeszłym tygo-
 dniu *valedictionis* miał áudyencyą, kto-
 rą do Krolestwa IchMściow odebráwłszy,
 ztąd do Dworu swego wyiecháł. Ze
 się zaś Krol IMć rezolwował, zaraz po
 przybyciu swoj z *Rábowillet* do *Compiègne*
excurrere, á tam się polowaniem y inne-
 mi dywertymentami czas iáki zabawić,
 więc wyszedł Ordynáns, aby Gwardyá,
Gens d'Armes nazwaná y 15. Brygád
 Kárrabinierow, tudzież 15. Regimentow
 drágonii *ultimis Aprilis* do tamtego Kámp-
 pementu pomásierowáło y w prezen-
 cyi Pána lustrowáne były, nád ktoremi
 IMć Pán Graff *de Belle-Ise* má mieć
 Kommandę. IMć X. Nuncyusz wiázd
 swoy publiczny *pro d. 8. Apr.* deter-
 minowál, iákoż *cum in finem* wszelkie
 do tegoż áktu czynić kázal *preparatoria*
 Tenż Ablegát odebrał z Rzymu wiá-
 dość, iż medycy między sobą urządzili
 aby Ociec S. kropli albo essencyi Ge-
 nerała *de la Motte* codziennie zażywał;
 więc Krol IMć iák się prędko otym do-
 wia-

wiedział, tak zaraz umysłnego, dla prezentowania *Beatissime* tczyż medycyny, wysłał. Po śmierci Xiążęcia IMéi de Monaco, Senatorem Francyi y Kawalerem Orderu S. Duchá będącego, zdając się, iakoby Xiążę de Valentinois z Famiлии de Maignon pochodzący y najstarszą Xiężniczkę, zesłanego Xcia in sociam vita mający, pomienione Xięstwo Monaco miał *hereditare*, ile kiedy Xżná IeyMé. Mążonka jego, zaraz po Wielkicy-nocy, dla odebrania posessyi, tamże chce wyiechac. IchMé Astronomowie y Astrologowie codzienne między sobą mają deliberacye, aby sfluszną podali racyą, czemuhy się onegdáy 9. *Pbenomena* albo znakow ná Niebie, nád Miastem Briancon w Prowincyi Dauphine albo Delfinácie leżącym, pokazało, bo tu ieszcze takich znakow nie widziano y piszą, że się między nimi jeden *in figura* smoku latającego y że wszystkich ston ogień wydawającego prezentował, z czego się obywatel náybardziej poprzelekiwali, żołnierze zaś ogniá do niego dawali, zkąd po małej chwili *disparuit*.

z Anglii.

z Londynu d. 13. Mart. Wczoráy odd. prawił się *Festyn* respektem ániwersarzá urodzenia Krolowy IeyMéi 49. roku wieku swego zaczynający, ná którym wszyscy Senatowic Ministrowic y Szlachta *utrinshq sexus* w swietnych sukniách u Dworu *comparuerunt*, y zwyciężne Krolestwu IchMéiom oddali congratulacye. Po obiedzie o pierwszy godzinie, po trzy rázy z ármat, okolo S. James y de la Tour stojących, przy wywieńczeniu Chorągwi Krolewskiej, ogniá dawano y po całym Mieście dzwoniono. Wieczorem zaś ogień kunsztowne albo Feyerwerki y illuminacye były, á w Pałacu St. James Xcie IMé de Wallis

Bál z starszą Xiężniczką zaczął, ktorá to ochotá przy rezonancy przyimncy muzyki y spiewaniu włoskim aż do samego dnia trwała.

z Dánii.

z Kopenhagi d. 15. Mart. Krol IMéi wczoráy z Friedrichsburgu tu szczęśliwie zawitawszy, trzy Collegia, każde z trzech *Iurisperitos* albo Práv wiadomych złożone, wystawił, ná których *in posterum* wszystkie sprawy bez wszelkiej *appellacyi*, mają bydc decydowane. Oficyerowie zkáfłowanych Regimentow, ktorzy podług ordynansu Krolewskiego tu stánęli, wczoráy się Krolowi IMéi prezentowali, z ktorych náyrośleyszych wybrawszy, Gwardyá swoię formował á drugich, przy nowo-erygowanych Regiméntách lokowac kazał.

z Szwecyi.

z Stokholmu d. 27. Febr. Krol IMéi przy terážnieyszych tegich mrozách, często się w poblížszej kniei strzelaniem ziący y kuropátw dywertuie, przy czym iednak o publicznych interessách nie zapomina, ále codziennie z IMéi Pánem Gráfsem de Horn terážnieyszym Márzálkiem Scymowym miewá konferencye. Podrożá *Hessen-Casselská* ná przyszly Mieściac Májá iest determinowana, powiadaia, że Krol IMéi ná lustracyą albo Kámpement Berliński nie wyboczy, owszem się z Kroleim IMéią Angielskim ná ten czas do Hännowernu obiecuiącym, má przywitać. Iákoż dla tego woysku *Casselskiemu*, w żołdzie Angielskim będącemu *in iunctum*, żeby *primis Mai*, dla lustrowania od samego Krolá Angielskiego, ná granicy stánęło.

z Moskwy.

z Stolicy d. 29. Febr. W tym tygodniu stánął tu z *Derbentu* od IMéi P. Generála

rała *Lawasoff* kuryer, *referendo*, iż IMć P. *Szasterow* Posel nasz do Króla Perskiego wysłany, wiadomą swoj publiczny do Stolicy *Ispahan* z wielką *primis Februarij* odprawił magnificencyą. Ze się zaś *Thamas* a terażniejszy Regnánt na ten czas przy woysku, około *Bagdad* stojącym znaydował, więc się zaraz tenże Posel rezolwował, pod konwoiem zmatad do niego *excurrere*; Regimenty nasze przy granicy Perskicy będące w ostatniej lustracyi na 50. tysięcy prócz *Tatarow* y *Kalmukow*, w zółdziej naszym stojących, popiłowały się. A ieżeliby do Ruptury z *Szach-Thamassem*, respektem podbitych, pod czas rewolucyi Perskicy, przyść miało, tedy woysko, na Ukrainie, pod Kommandą IMć P. Generała *Szwerina* będące, ma ordynans, aby się do *Derbentu* ścigało y z tamieczną milicyą, dla uczynienia nieprzyjacielowi odporu, złączyło. W tym tygodniu śnął tu znaczna liczba *Sani* zielazem y miedzianą ładowanych y bez ustanku po wszystkich Państwach naszych minucjach około nowcy monety robią. Czarowá *IeyMć* pod Imieniem swoim kilka millionow wybiłć káže; *supponitur*, że za czasem kopiiki wszystkie ztopią y na talery przerobią.

z Niemiec.

z *Wiednia* d. 24. *Mart.* Przyszłego czwartku Cesarz IMć w Kościele Zamkowym Mszy S. przez *X. Tonnemanna* Spowiedniká swego odprawionej *aderat*, na ktorey z całą *Familią* Komunikowawszy, przez *Kazanie*, *Processyą* y *Nieszpor* *vacabat* Nábozeństwu; potym zaś podług zwyczaju na *Sáli* *Ryccerskicy* 12. dziądom a Cesarzowá *IeyMć* 12. bábom przy kółcacyi nogi umywali y publicznie *in prasentia* *Poslá* *Weneckiego* y całego Dworu obiadowali. Iákoż y *dzień* wczoráyszy z wiel-

ką dewocyą całego Dworu obchodzono. Głoszą publicznie, że do kombinacyi Cesarza IMć z *Alliantami* *Sewilijskimi* już tylko nieśkąd zbywają *formalitates*, które się także bez konwokowania wszelkie kongressu, zakończyć mogą.

Ostatnie listy z *Severyj* donoszą, że Posel *Turecki* *Mustaffa Effendi* w Mieście *Parakin* z wielkimi ceremoniami od różnych *Officerow* Cesarzkich był przyjęty y w asystencyi *IchMćiow* *Barona de Cronberg* y *de Penckler* Sekretarza *lingvarum Orientalium*, dalszą podróż do tutejszey rezydencyi *prosequitur*.

z *Drezna* d. 28. *Mart.* Po wyjeździe z rezydencyi Króla IMć P. N. M. do *Morytzbürgu*, wcale tu nic odmiennego nie zaśzło, tylko, że się pewny pojedynek przed czarną tak nazwaną Bramą, między *Kapitanem* od *Chevalier*-*Gwardyi* a Porucznikiem *Feilschern* od *Gwardyi* *Fusiliers* nazwancy, odprawił; w ktorey ákcyi, ostatni w rękę pchnięty zaraz na placu poległ, drugi się zaś ucieczką salwował. Król IMć dotych czas w *Morytzbürgu* rezyduje, a *Krolowic* IMć wtym tygodniu dla strzelania, pod ten czas sposobny ćwiczewczy y *Głuszczow*, wyjeżdża. Przed kilką dniami prezentował się Królowi IMć pewny człowiek, profesyi swoicy kotlarz, który osobliwey inwencyi ármate wiatrem nábítá, kilką znier w prędkości pokazywał wystracenia. *Opus* samo przez się jest z miedzi, ectnár ieden y ćwierć wázácc a 4. funty zielazney kuli noszące y taką tęgością wyśadzające, że nim na 400. krokow deśkę debową, poł ćwierci grubą, przestrzelil y nie nápompowáwšy świeżego wiatru, 30. rownych po sobie ładunkow wystrzelic może. Temu Król IMć na nowym Mieście *ad laboratorium* naznáczył miejsce, żeby toż *opus* iśćczac lepić wyperfekcyonował.